

# JAUNAIS CEĻS



Agrofirmas „Sarkanais Oktobris“ laikrosts



Preiļos. Dziesmu svētki

- Dziesmu svētku atskanās rajona centrā mūsu ciemini — Amerikas latvieši.
- Kas notiek firmas veikalos Daugavpils.
- Atbildam saviem lasītājiem.
- Turpinām stāstījumu par Daugavpils cietoksni.
- Iepazīstinām ar Maltes sohoztehniku.
- Sodien jūs tāpat sastapsieties ar humora un satīras pielikumu «Ventilators».

## Pircēju ērtībām

Agrofirma «Sarkanais Oktobris» veikalos Daugavpils tirdzniecība «Iet no rokas» kopš to atvēršanas pirmajam dienam. 1988 gadā preču apgrozījums bija 600 tūkstoši rubļu, bet pagājušajā gadā — jau 1 miljons 63 tūkstoši rubļu. Šī gada sešos mēnešos vien preču apgrozījums sasniedza 724.7 tūkstošus rubļu, bet līdz gada beigām ceram pārsniegt pusotra miliona rubļu robežu.

Sasniegt labus rādītājus palīdz komerciālā uzņēmība sadarbībā ar citām agrofirmām. Vajag noslēgt līgumus par savstarpēju preču apmaiņu ar tuvākajiem agrokombinātiem. 1989. gadā papildus tika iepirktas dažādas pārtikas preces par 158 tūkstošiem rubļu. Iepirkumu galvenokārt veidoja anamais operācijas ar kaimiņu agrofirmām.

Agrofirma ražotās produkcijas lielākā daļa ir pircēju plaši pieprasīta. To var teikt par konfektdarbiem Bet vislielākā pieprasība ir desu izstrādājumiem. Daugavpiliešus piegādātais daudzums neapmierina, jo pilsētā nav savu desu cehu.

Ne tikai pilsētā, bet arī ārpus tās robežām labprāt iegādājas agrofirma augstākā labuma sviestu. Tas garšo arī Daugavpils rajona lauku iedzīvotājiem. Mūsu veikalos tiek piegādāts arī siers. Tikai slikti, ka tagad mēs to sasmēmam nesafasētu glītās kārbās, kas labi patika pircējiem.

Preču apgrozījuma palielināšanai ir rezerves. Mēs pilnīgi nesadarbojamies ar kaimiņu republikām. Piemēram, ja mums būtu apmaiņas operācijas ar Baltkrieviju, tad varētu

papildināt preču sortimentu savos veikalos. Un no tā mūsu pircēji tikai iegūtu. Ļoti gribētos, lai agrofirma grāmatvedība izdarītu tirdzniecības atlaidi par realizētajām precēm. Mūsu rādītāji izskatītos nevis kā piedēklis agrofirmai, bet mēs būtu tirdzniecības uzņēmums, kas dod savu daļu agrofirmai peļņā. Uzskatām, ka tāds aprēķins jāzudā cietes rūpnīcā, desu ceļam un maizes ceptuvei.

Kopumā mūsu tirdzniecības darbinieku un veikalam piekomandēto šoferu slodze ir ļoti liela, ja to salīdzina ar darbu kaimiņu veikalos, kur preču apgrozījums ir tikai 70 tūkstoši rubļu, bet apkalpojošais personāls sastāv no 13 cilvēkiem. Mums ik dienas nākas izkraut trīs tonnas preču, tās safasēt, darba gaitā pārnest tirdzniecības zālē. Tas, protams, nebūt nav viegls, it īpaši vasarā. Veikalos nav ventilācijas, un veselū dienu tavā priekšā stāv cilvēku siena. Nav aptiecinu, nav ziepju, netiek piešķirts velas pulveris, neapmierina darba apģērbs.

Kad nākas strādāt pirmsvētku dienās, veikalu darbinieki nerēķinās ar laiku, veikalam ir pagarināta darbdiens.

Gribētos, lai preču iekraušana agrofirma «Sarkanais Oktobris» veikalos notiktu ar lielāku precizitāti. Kaut vai tā kā agrofirmās «Lāčplēšis» un «Daugava». Jāpiebilst, ka šobrīd konditorei šā izstrādājumu cehs nepilnīgi apmierina mūsu pieprasījumu pēc konfektdarbiem.

Veikalu darbinieki cer, ka tuvākajā laikā visi šie trūkumi tiks novērsti.

Marija Puškarjova

## No trešdienas līdz trešdienai

### Aicina „Sivera regate“

Kļuvis zināms, ka sestdien un svētdien Krāslavas rajona Sivera ezerā notiks jau ceturtais atklātās vindsērfinga sacensības, ko organizē republikas vindsērfinga asociācija kopā ar Krāslavas rajona izpilkomitejas sporta aktīvu. Visveiksmīgākajam veidēlītam, neraugoties uz viņa

sportisko kvalifikāciju, tiks piešķirts meistara tituls «Latgale-90».

Sacensību vieta var nokļūt, braucot pa Krāslavas — Aulejas — Dagdas ceļu līdz Sivergola autobusu pieturai un ceļu krustojumā nogriežoties uz apmēram 3 km attālo galamērķi.

## Masveida plauja

Pirmie kombaini labības laukos šīs ražas novākšanai izbrauca jūlija otrajā dekadē, taču nelabvēlīgie laika apstākļi nelāva dar-

bus izvērst ar pilnu sparību. Nu lietus daudz maz pierimis un pagājušo trešdien kopsaimniecības tīrumos sākās masveida plauja.

## 80 gadu kalnā



Par lielām entuziastēm savā novadā etnogrāfiskā mantojuma propagandēšanā kļuvošas mūsu agrofir-

mas folkloras ansambļa dalībnieces, kuras ar savu piedalīšanos kuplina un padara skaistākus ne tikai pasākumus rajona vai firmas mērogā, bet ierodas arī uz ģimeniskiem sarīkojumiem. Tā mūsu ansamblis «Jumaleņa» pirms dažām dienām bija rajona centrā pazīstama, godāta cilvēka Teklas Trokšas astoņdesmito gadu jubilejā (attēlā). Svinības sākās ar dievkalpojumu baznīcā, kur jubilejai daudz siltu vārdu veltīja dekāns Alberts Budže. Ģarīgās dziesmas izpildīja mūsu «Jumaleņa», pēc tam laicīgās dziesmas kopā ar Preiļu kultūras nama kapellu sniedza svinību turpinājuma rajona sadzīves pakalpojumu kombināta zālē.

Sākumā tie bija iecerēti kā XX Vispārējo Latvijas dziesmu svētku atskan koncerts, kurā (dalībnieki saviem laudim parādītu, ar ko rajona godu pārstāvēja Rīga, taču visi apstākļi — skatītāju un klausītāju liela interese, par ko liecināja palša apmeklētība, laika apstākļi, kad lietus bija pierimis un zemi apņēma maigs siltums un dalībnieku vēlēšanās uzstāties ar iespējami plašāku programmu, tos pārvērtā par istiem rajona Dziesmu svētkiem.

Uz Preiļu parka estrādi bija sabraukuši visi kori un deju kolektīvi, izņemot Preiļu 1. vidusskolas jauniešus, kuriem nu ir lielais iestāšanās laiks, un Rožupes vidējās paaudzes kopu, kurai šodien nozīmīgs pasākums bija savās mājās, folkloras ansambli un lauku kapellas, tāpat arī mīli ciemini no Mineapoles (ASV, Minesotas štats) — folkloras kopa

«Teiksmā» ar savu dvēseli un vadītāju Elgu Sproģi-Poni, tautas koris «Rīga», ko vada dzīvesbiedri Inga un Edvins Dzilumi.

Par ciemīniem saviem lasītājiem plašāk pastāstīsim kādā no nākamajiem laikraksta numuriem, tagad vairāk gribas pakavēties pie pašmāju dziedātāju, dejotāju un spēlmanu darba augļiem. Kā visnotaļ vienprātīgi atzīmēja rajona kultūras nodalnes vadītāja Monika Livdāne un viņas kolēģes, ne tikai par katru no šī koncerta kolektīvu, bet arī par katru dalībnieku, individuāli. Rajona dziesmu un deju svētkos aizvadītajā svētdienā piedalījās vairāk par 890 mākslinieciskās pašdarbības entuziastu.

Īpaši atzīmējamus rezultātus aizvadītajā sezonā un gatavojoties Latvijas Re- (Nobeigums 2. lpp.)



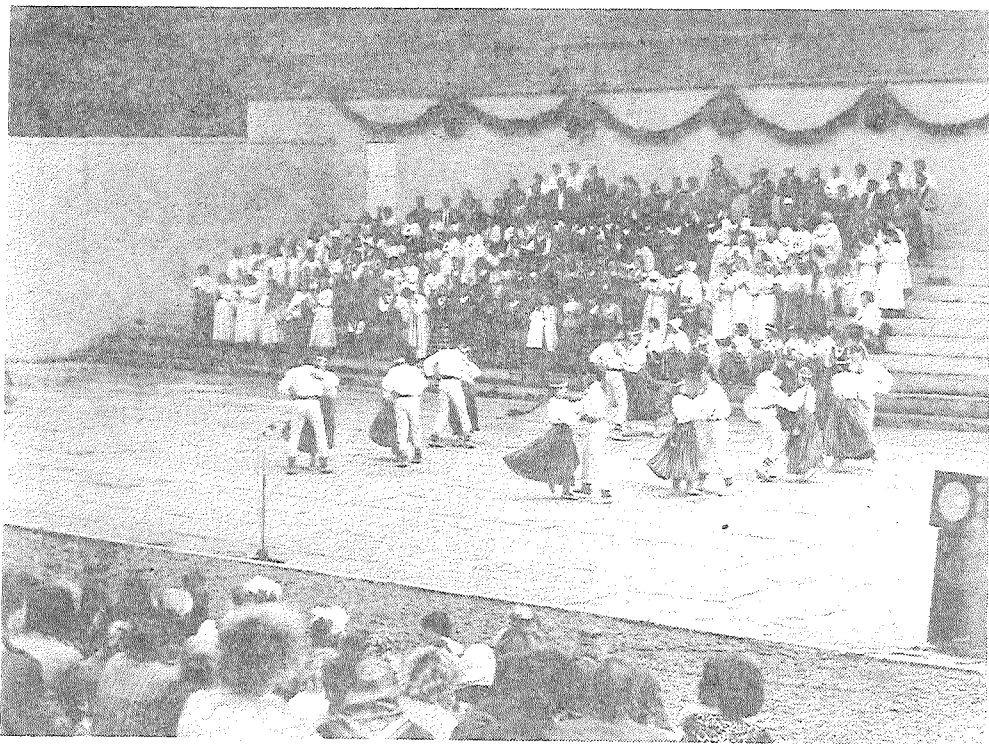
Brīžiem rausus jāizraut kāds lopbarības klēpis, ko izdevies sagatavot — pārāk bieži ciemojas lietus. Dala lopbarības ilgākai uzglabāšanai sagatavota ar konservantu palīdzību. Lielas cerības kopu saimniecībā liek uz atāliem.

barības sagādē šovasar izbrauca mehanizators Aleksajs Sabanskis (attēlā), jau paguvis noplaut lielas platības. Par priekšzīmīgu darbu viņu ar labiem vārdiem raksturo ražošanas iecirkņa priekšnieks Volodimārs Adamovičs un citi.

Viens no pirmajiem lop-

Jana Silicka foto





## Dziesmu svētki Preiļos...

(Sākums 1. lpp.)  
publikas XX Dziesmu svētkiem sasnieguši rajona pūtēju orķestri ar savu virsvadītāju Albertu Rusiņu pie diriģenta pulka — nokļuva līdz finālsacensībām republikas mērogā, arī tur labi tika galā ar uzdevumu. Kā vienmēr veiksmīgs darbs bijis Tautas deju ansamblim «Silva»: bet šoreiz tam līdzās droši nostāties arī mūsu agrofirmas jauniešu deju kolektīvs, kurā lielākā daļa ir riebiniēši. Viņi varēja lepoties arī ar jauniešu tērpiem — par kuriem parūpējās agrofirmas vadība.

Līdz pusfinālā droši aizsoloja arī rajona skolo-tāiu koris, kas tāpat nav mazs sasniegums. Te jāpiezīmē, ka koru, deju kolektīvu un mūziku meistarība ļoti strauji aug Latvijā, tikpat strauji sakoplo arī viņu repertuārs, ka aizvien grūtāk ir «noturēties formā». Tāpēc viņus tik ļoti iebriecina katrs gūvums, tāpēc pilnīgi saprotams arī Jānis Teļšāns, ko mēs pazīstam kā ražīgu kultūras darbinieku, savu kolektīvu vadītāju un arī rosīgu darbinieku Fr. Brīvzemnieka Folkloras biedrībā, kurš staro sajūsmā, ka izdevies gandrīz pilnībā noformēt lauku kapellu tādā sastāvā, kādā tai jābūt «pēc visiem likumiem».

Koncerts parkā uz estrādes noslēdzās ar kopīgu rotālu un miklu minēšanu.

turpat uz karstam pēdām tika apspriesti arī iespāidi, bet — ar mīkrišļi daudzi spieda viens otram rokas un novēlēja labu laiku atvalinājumam — kad visi lielle darbi padarīti, var padomāt par atpūtu. Bet dudziem, īpaši folkloras ansambļiem, atvalinājumi nav paredzēti garie — iecerēti jaunās ražas svētki, kā arī jaunās brīvdabas estrādes iesvētīšana Jasmuižā un citi viens par otru interesantāki pasākumi.

Bet pats galvenais — atkal jauna gatavošanās lielajiem Dziesmu svētkiem — 1993. gadā aprīlī 120 gadi kopš pirmajiem Dziesmu svētkiem Latvijā. Tātad — jubileja tātad — jauns darbs un jauna programma, jauns pakāpiens pa labskanības un raita dejas sola kāpnēm, jauni ieguvumi, jaunas rūpes organizētājiem un vadītājiem, arī jaunu dalībnieku iesatīstīšanās.

A. Mežmalis  
ATELOS: clemīni no Minneapolis grupā no ansambļa «Jumaleņa», estrādē dejotāji un dziedātāji.

## ... un Rīgā

XX Vispārējie Dziesmu un deju svētki no visas republikas sapulcināja visaktīvākos un talantīgākos deju kolektīvus. Tajā pašā laikā 30. jūnijā

pie mums steidzās arī daudzie ciemīni no aizrobežu zemēm. Svētki patliešām kļuva par vispārīgiem. Bet pirms tam bija četras spēkus prasošas mēģinājumu dienas. Tikai lielo un skaisto svētku gaidīšana, teicami apstākļi dzīvošanai, deva aizvien jaunu enerģijas pieplūdumu.

4. jūlijā uz svētkiem izbrauca arī otrs mūsu kolektīvs — folkloras ansamblis. Visu ceļu tā dalībnieces skandināja tautas dziesmas. Bet pats interesantākais bija tas, ka kopā ar mums tika izmitinātas arī abu Vāciju — VDR un VFR — delegācijas. Bijām vienādos apstākļos gan mēs, tā sakot, prasti pašu laudis, gan ārzemnieki.

Klāt 5. jūlijā, mūsu jauniešu deju kolektīvs uzstājās kopā ar citiem stadionā «Daugava», bet folkloras ansamblis «Jumaleņa» tikās ar Kanādas



latviešiem Etnografiskajā brīvdabas muzejā.

Izrādījās, ka bez oficiālajām tikšanās reizēm ar aizrobežu ciemīņiem visu triju dienu laikā interesi par mūsu «Jumaleņu» izrādīja arī citi atbraucēji, kas viesojās muzejā. Redzot kolektīva daļamata meistarību, bagātīgi klāto latgaliešu galdu un dzirdot pārgalvīgas dziesmas lauku kapellas pavadījumā, neviens nevarēja palikt vienaldzīgs. Un tā mūsu latgaliešu mājā viesojās clemīni no Amerikas, Francijas, Mirdza Martinsone ar saviem viesiem no Austrālijas un citi. Bija arī skaista sadziedāšanās ar Muktupāvelu.

7. jūlijs bija visas mūsu republikas tautas gavīļu diena. Visi dalībnieki pie dalījās gājienā saskaņotās dziesmas un orķestru mūzikas pavadījumā, dalībnieku un citu cilvēku, kas stāvēja uz itvēm, ovāciju sveikti. Nav iespējams to visu aprakstīt. No skatītāju vidus mums sauca: «Cik jūs esat laimīgi, smaidat un dziedat, arī jūsu bērni smaida un dzied». Tie, kuri stāvēja uz itvēm, dziedāja ar mums kopā. Tā tas bija līdz pat staģionam. Tur uz stadionā «Daugava», noslēdzās šis krāšņais deju svētku gājienis.

Gluzī nenānot pienāca pēdējā diena — 8. jūlijs, kad visi sapulcējās Mežaparkā. Koncerts ilga piecas stundas, bet, kā man šķiet, visiespaidīgākais bija «koks» no svečēm un zālumiem, kas tika iedziedināts uz estrādes dziedātāju rokās. Un dzīli aizkustinošs bija klusuma brīdis. Laudis uz to skatījās ar asarām acīs.

Palieciet sveiki Dziesmu un deju svētki!

Liels paldies visiem ansambļiem, to vadītājiem, kā arī visiem, kas mums palīdzēja un atbalstīja.

J. Sīcova.

## Atbilde lasītājam

«Sveicināti, cienījamā redakcijai!

Labprāt katru sestdien pārskatu «Jauno Ceļu», ļoti priecājamies par jūsu panākumiem: laikraksts droši ienācis daudzās mājās un ģimenēs.

Jaunie izdevumiem pieņemts dot padomus, taču «Jaunajam Ceļam» tas nav vajadzīgs: laikrakstam jau izveidojies savs stils, tas ir veiksmīgs un savdabīgs. Avīzi nav iespējams sajaukt ar citiem izdevumiem. Paldies!

No visas sirds vēlam jums turpmākos panākumus!

Agrofirmas laikrakstam ir nopietna pieredze un zināšanas lauksaimnieciskajās lietās. Ļoti svarīgi, ka tiek ņemti vērā vietējie apstākļi. Šajā sakarībā tad arī gribu uzdot dažus jautājumus konsultācijai.

Mūsu saknāgu dārzīņu apseidus šūdenszūrkas — izrakņā visa teritorija. Cetur gadu laikā esam izmēģinājuši visāda veida receptes, ko var atrast literatūrā, pielietojusi kalciju, karbīdu, lizolu, vēja dzirnaviņas, speciālas ierīces kurturju ķeršanai, fukās pudelēs... Bet labuma nekāda! Ko tādos gadījumos dara lauku laudis!

Un vēl jūlijs bijis pārsteidzoši auksts. Ko sakņu dārzu īpašniekiem var ieteikt šobrīd! No tomātu stādīēm birst nost ziedi, gurķi neaug, kartupeļi slimo... Un vai ieteicams siltumnīcas vēdināt pannaķīm, vai labāk tomēr aizvērt ciet!

Ar cieņu — Jelena Sjusareva, Daugavpils.

Paldies mūsu lasītājam, par labajiem vārdiem un novēlējumiem. Uz dažiem jūsu jautājumiem atbildam tālāk.

Ja tomātiem trūkst nost ziedi, tos ieteicams aplaisīt ar borskābes šķīdumu: 1 grams uz 10 litriem ūdens.

Aukstajās nakts siltumnīcās, kurās aug tomāti un gurķi, ieteicams turēt ciet.

Gurķus pret slimību var aplaisīt ar kūtsmēsli novilkumu 1:10, ar kālija permanganāta šķīdumu: 5 grami uz 10 litriem ūdens.

Bet attiecībā uz ūdenszūrkām redakcijai pagaidām trūkst padoma. Varbūt kāda laba pieredze ir citiem mūsu lasītājiem? Meklēsim atbildes arī paši.

Cita mūsu lasītāja — H. Tarusova interesējās par mēlošanas līdzekļiem. Augsnes auglības celšanā liela loma ir organiskajam mēlojumam, tas ir, kūtsmēslēm, vircai, kūdrā, trūdzejai, putnu mēslēm, visu veidu kompostiem un tamlīdzīgi.

Kūtsmēsli šajā uzskaitījumā

ir pirmajā vietā kā virsvērtīgākie no mēlojumu veidiem, kuros ir gan slāpekļs, fosfors, kālijs, kalcijs, gan citas augiem nepieciešamās barības vielas. Kūtsmēsli kvalitatīvi ir atkarīga no tā, no kāda veida lopiem tos iegūst, kāda ir bijusi lopbarības un pakaisi kvalitāte. Visvairāk slāpekļa, fosfora un kālija ir zirgu un aitu kūtsmēslos, bet to vismazāk — cūku. Par labiem pakaisiem atzīti salmi, šķidrās vielas labi uzsūc kūdrā. Pēc kvalitātes slīktākie ir tie kūtsmēsli, kur par pakaisiem izmantotas zāgskaidas, šo mēlojumu vislabāk lestrādāt rudenī vai kompostēt kopā ar kūdru.

Virca ir slāpekļa un kālija mēlojums (fosfora laburmaz). Putnu mēsli — slāpekļa un fosfora mēlojums.

Izšķir divu veidu kūdru — augšējo un zemāko slāņu. Augšējā ir gaišāka krāsā, šķiedraina un vāji sadalījusi, tajā ir paaugstināts skābuma saturs un maz slāpekļa, arī pelnvielu. Zemās kūdras ir labi sadalījusi, tumšā krāsā, bagātas ar barības vielām, satur kalciju, tām vāji skāba reakcija.

Pelnos ir visas augiem nepieciešamās barības vielas, izņemot slāpekli.

Dārzu audzēšanā plaši pielieto minerālmēlojumu, tādus mēslus, kuros ir bors, cinks, varš, molibdēns. Šie elementi ir augļiem no augšnes zīdēt ļoti nīctīgos daudzumos, taču, ja to zemē nav vai ir maz, tiek kavēta augu augsnes un attīstība, kā rezultātā pazeminās ražu iznākums. Mikroelementus var lietot tikai tad, ja šo vielu trūkst augsnei. Par to, kādu vielu kātram augam vajag, tas «signalizē» ar savu nokrāsu, uzvedību.

**SLĀPEKLIS** — lapas kļūst mazākas, zud intensīvā zaļā krāsā, sākas dzeltēšana, parādās oranžs un sarkans lekrāsojums, agri sāk nobriest, augsne ir palēnināta, pats augs vājš. Dārzā zemenēm sīktī veidojas ūsas, sākaudzū augļķermepi! — sīki.

**FOSFOR** — blāva lapu nokrāsa, tumšzāle, reizēm ar bronzveidīgu spīdumu, raksturīga tāpat arī sarkanu un violetu toņu parādīšanās. Sorkaļusām lapām ir tumša, reizēm pat pavisam melna krāsa, agri nokrīt.

**KĀLIJS** — lapu krāsa ir zilganzāla, bez spīduma, raksturīgākā pazīme — atmirstošu augu parādīšanās gar malām — malu «apdeģums». Lapu plāksnītes aug nevēlamīgi, sakrunkojas, lapu malas, nolokās un leju.

VIKTORS KAZAKS

## Vēsture un legendas

DAUGAVPILS CIETOKSNIS

(3. turpinājums)

Tādā kārtā pretinieka nodoms laņemt Dinaburgas cietoksni un no turienes draudēt Pēterburgai bija izjaukts. Ienaidniekiem tālāk bija jādodas citā virzienā. Iemūžinot šo notikumu piemīn, simts gadus vēlāk vaistī tika organizēta līdzekļu vākšana pieminekļa celšanai Tēvijās kara varoņiem. Cietokšņa skvērā izveidoja pieminekli strūklaku «Krievu ieroču slava», kurš sastāv no trim divpadsmit mārciņu lielgabaliem. Arī pašlaik tas ir cietokšņa rota, vāsiā par krievu karavīru nelokamību un vīrišķību 1812. gada Tēvijās karā (attēls).

Laikā, kad tika šturmeti priekštilta nocietinājumi, bija kāds atgadījums, par kuru cietokšņa komandants I. Lvovs atceras 1915. gadā. Kad cietokšņa galvenais celtnieks (tolaik jau ģenerālmajors) Hekelis atradās priekštilta nocietinājumos, tajā brīdī pazuda viņa augsstības apstiprinātais Dinaburgas cietokšņa iz-

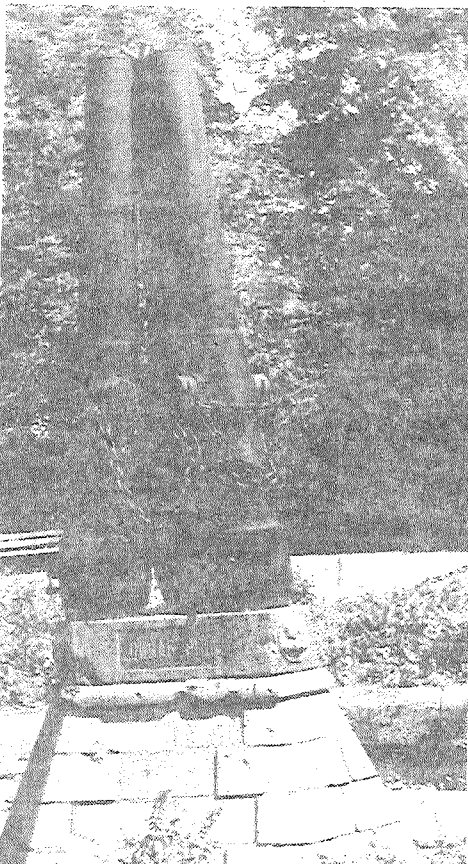
būves slepenais plāns, kurš nez kādēļ tika glabāts viņa dzīvoklī.

Tika izteikti mīnējumi, ka iespējams, Hekela vieglprātīgo rīcību izmantojuši francūžu ložnētāji, ieguvuši savās rokās nocietinājumu plānojumus un ziņas par uguns sektoru izvietojumu, ienaidnieki turpmāk to visu varēja izmantot, šturmetojot nocietinājumus. Tā kā šis slepenais plāns bija par pamatu arī turpmākajiem celtniecības darbiem cietoksnī, tad tā mīklainajai pazūšanai varēja būt traģiskas sekas nākotnē.

Bez tam tiek minēts arī pulkvedis Tišins, ko cars bija atsūtījis organizēt kara krājumu pārpalikumu evakuāciju. Šis Tišins acīmredzami bija «pārcenties», kopā ar citām rezervēm pasteidzās noņemt no galvenā cietokšņa bruņojuma lielgabalus un aizvest pulvera krājumus. Ģenerālis Ulanovs, kurš pilnīgi bija aizņēmis Udino karaspēka uzbrukumu atvairīšanā, nebija spējīgs pievērst uzmanību Tišina «darbībai» un pārtraukt to. Pēc I. Lvova domām, dīvaini bija arī tas, ka par šādu savu rīcību viņš netika sodīts. Vēsturiskajās piezīmēs ir tikai netieši norādījumi par to, ka «pulkvedis Tišins (...) arī vēlāk vispār nebija sava stāvokļa pienācīgos augstumos un arī Aleksandra I valdīšanas laikā netika iecelts par ģenerāli».

Kad Udino karaspēks bija aizgājis, izrādījās, ka Dinaburgu vairs nav ar ko aizstāvēt pret uzbrūkošajām maršala Makdonalda vienībām, kurš ar trīsdesmit pieciem tūkstošiem vīru lielu pulku virzījās pa Daugavu no Rīgas puses.

Uzzinājusi per Dinaburgas cietokšņa šturmešanu, krievu pavēlniecība atsūtīja papildspēkus: četras kājnieku rezerves bataljonus



un vairākus husāru eskadronus. Taču šā...ka. raspēks ieradās pārāk vēlu: francūži tajā laikā bija jau aizgājuši. Ģenerālim Jašvilam bija jāsamierinās ar cietokšņa atstāšanas nepieciešamību un pavēlēja Ulanovam ķerties pie nocietinājumu nojaukšanas, organizēt karaspēka atkāpšanos. Notikumu gaitas tālākā attīstība parādīja, ka tad vēl nebija par vēlu nogādāt atpakaļ pulvera krājumus kopā ar lielgabaliem. Un jo vairāk tādēļ, ka Jašvilim bija zināms — francūžiem nav aplenkuma artilērijas.

Uzzinājīs, ka cietoksnis atstāts, Rietumu pirmās armijas virpavālnieks nepiekrita Jašvīļa lēmumam un 8. jūlijā pavēlēja Hekelim noteikt nocietinājumu atjaunošanas iespējas, kas varētu traucēt maršalam Makdonaldam savienoties ar Udino karaspēku.

Hekelis Rēzeknē apturēja Vāgenburga daļas, kas atkāpās, pašā Dinaburgā viņš atrada ģenerāļa Hāmerna karaspēka daļas, kuru sastāvā bija pieci tūkstoši un 700 cilvēku — tie beidza cietokšņa aizsardzības nostiprinājumu iznīcināšanu. Šie kaujinieki nākotnē varētu nodarēt neposmīto nocietinājumu atjaunošanai. Taču saņēmis ziņas par maršala Makdonalda korpuse tuvošanos, 15. jūlijā Hāmens savu vienību aizveda uz Rēzeknes pusi. Pie Dinaburgas palika tikai majors Bedrjagas neliels kavalēristu vienība, kam bija jānovēro pretinieka pārvietošanās un jāpabeidz nojaukšanas darbi cietoksnī.

[Turpinājums sekos.]

Jaunais Ceļš



1945. gada Lūznāvā kādreizējā muižas īpašnieka ģenerāļa Kerbiča vasaras atpūtas mītnē tika izveidots Rēzeknes zooveterinārais tehnikums, kas vēlāk tika pārdēvēts par F. Rozina Maltas sovhoztehnikumu. Agrāk tajā sagatavoja tikai zootehnikus un veterināros feidšerus, bet tagad — vidējā posma speciālistus četrās nodalās: lauksaimniecības produkcijas ražošanas organizācija un tehnoloģija (latviešu plūsma), zootehnika (latviešu un krievu plūsma), lauksaimniecības mehānizācija (krievu plūsma), ēku un celtnu būvniecība un ekspluatācija (latviešu un krievu plūsma).

Lai apgūtu lopkopības speciālistam nepieciešamās zināšanas, pēc 9. klases beigšanas jāmacās trīs gadi un desmit mēneši. So nodalū beidzot, var strādāt par iecirkņa zootehniku,

# Maltas sovhoztehnikumā

ciļtslietu zootehnikū, kompleksa vadītāju, lopkopības brigadieru, kontrolasistentu, Tikpat ilgs mācību laiks ir lauksaimniecības mehanizācijas nodalā, kur var iegūt tehnika mehāniska specialitāti.

Cetros gados un desmit mēnešos lauksaimniecības produkcijas ražošanas organizācijas un tehnoloģijas nodalā var apgūt plaša profila specialitāti — organizators tehnologs, kas noder arī fermeriem, vadot savu saimniecību. Organizators tehnologs ar vidējo speciālo izglītību tiek sagatavots darbam par ražošanas saimnieciskā aprēķina struktūrvienības vadītāju un lauksaimniecības produkcijas ražošanas tehnoloģisko procesu izpildes

organizatoru mūsdienīgu zinātnes sasniegumu un pirmrindas pieredzes līmeni. Organizatoram tehnologam jāzina lauksaimniecisko uzņēmumu darba organizācijas progresīvās formas, saimnieciskais aprēķins, uzskaitē, kontrole. Jābūt labām agronomijas, zootehnikas un veterinārijas zināšanām. Jāpārzina traktoru, automobiļu, lauksaimniecības mašīnu, kā arī lopkopības fermu mehānizācijas uzbūve. Jāprot noteikt sarāzotās produkcijas kvalitāti, jāorientējas standartu sistēmā, cenu politikā un produkcijas realizācijas noteikumos.

Jau ilgāku laiku Maltas sovhoztehnikumā darbojas arī celtniecības nodala, kur trijos gados un desmit mēnešos var iegūt celtnieka

tehnika un būvdarbu tehnologa un organizatora specialitāti. Var strādāt celtniecībā montāžas organizācijās, remonta un celtniecības uzņēmumos par meistarību būvdarbu vadītāju, tehniku, būvbrigadieru, tehniku normētāju. Pēc nodalas beigšanas var turpināt izglītību Rīgas Tehniskajā universitatē un tāpat kā citu nodalu absolventi, arī Latvijas Lauksaimniecības akadēmijā.

Kopš pirmo zemnieku saimniecību atdzimšanas republikā tehnikums pietiekami jaunu specialitāti — fermeri.

Jauno mācību plānu būtība ir zināšanu apguve ciešā sasaistē ar ražošanu. Tie paredz iespēju apgūt vairākas papildprofesijas. Lielāks laiks atvēlēts prak-

tisko iemaņu apguvei. Te lieti noder tehnikuma mācību saimniecība, kurā audzēkņi ir tuvāk dzīvai radībai un tēvu zemītei. Jaunajiem fermeriem nodotā arī sava maza tipiska Latgales lauku sēta... Bet tās radīšanai būtu vajadzīgs bagāts sponsors.

F. Rozina Maltas sovhoztehnikumā zināšanas apgūt pārsvarā Latgales novada audzēkņi. Mūsu novads daudz nievāts un pelts, tomēr cauri gadu simteņiem Latgale nesusi savu jēgu un palikusi dzīva. Dzīva ar savu valodu un tradīcijām, ar senajām latgaļu mājām un tautu. Jāatceras, ka latgaļi bija senākā baltu cilts pie Baltijas jūras. Arī mūsu tautas varona — Lāčplēša tēls nācis no Latgales, jo senie latgaļi pielūdza lāci kā lāču mātes dēlu, ļoti mīļāku dabu un paši jutās piederīgi tai.

Izplatoties katoliķībai, Latgalē visas senās dievības apvienojās Māras tēlā (ne velti Latgaļi sauc par Moras zemī). Lūznāvā stagnācijas gados tika izpostīts Māras tēls, kuru pašlaik restaurē, lai uzstādītu vecajā vietā parkā. Seit vajadzīgi līdzekļi, tāpēc Maltas sovhoztehnikuma administrācija lūdz arī agrofirma «Sarkanais Oktobris» dot savu finansālo ieguldījumu šī skaitlā tēla atjaunošanā un uzstādīšanā. Atcerēsimies, ka mūsu rajonā, arī mūsu kopsaimniecībā, tāpat kā visā Latgalē, strādāja, pašlaik strādā un vēl strādās daudzi F. Rozina Maltas sovhoztehnikuma absolventi, kuri ieguldījuši savu darbu un zināšanas novada izaugsmei.

V. Rutkovska,  
tehnikuma 1953. gada absolvente

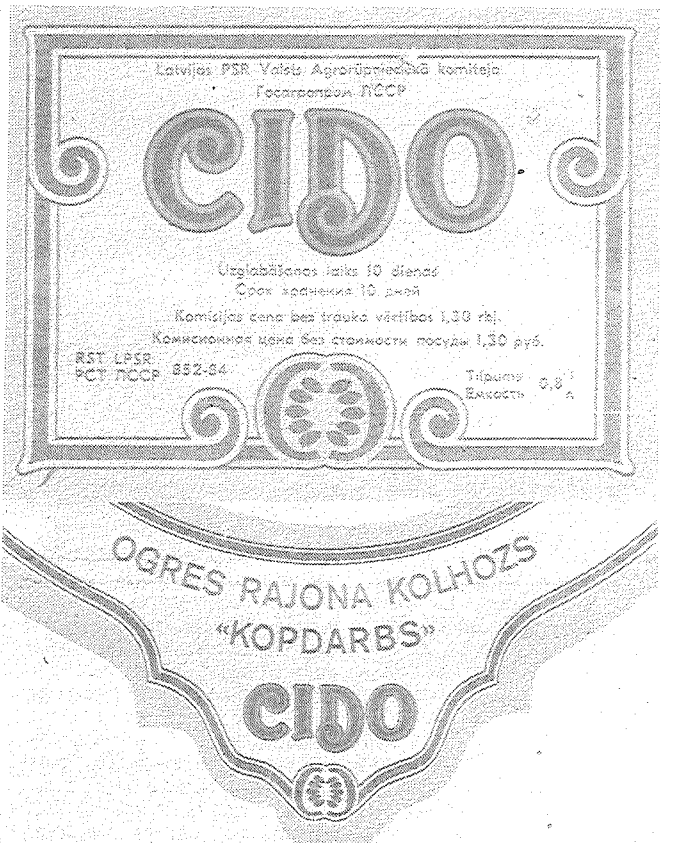


## Jauns ierocis teroristiem

Sim ierocim ir patīkams ārējais veidojums un nav iedzīva atļauja ne iedei, ne turēšanai mājās. Iedarbošanās ir efektīva pēc velna.

Kādudien vienā no Preiļu veikaliem nopirku divas dzēriena «Cido» pudeles, ko izražojis kolhozs «Kopdarbs» Ogres rajonā. Kurā tieši dienā ražots, to var uzzināt tikai tad, ja izdodas atlikt etiķeti. Nepaspēju attaisīt pirmo no pudelēm, kad viss tās saturs pamanījās izsprukt laukā pa pudeles kaklu. Otru tās masu uz kādu laiku atstāju mierā virtuvē uz galdā.

Pēkšņi no turienes atskanēja sprādziena troksnis un stiklu šķindas. Sākumā likās — kāds no ielas pa logu iemetis granātu. Kad citi sprādzieni vairs nesekoja un nervi bija mazliet nomierinājušies, gāju skatīties, kas noticis. Logš nebija izsists, toties pudele ar ērienu «Cido» — saārdīlupatu lēveros. Patiesam, kāds spēks! Nieks vien izrādījies puscentimetru biezs stikls. Dala no dzēriena tecēja pa sienām un no griestiem, dala jau omulīgi izplūduši pa galdā un grīdu. Un visur mētiāš stikli. Pudele sasprāgusi sīkos gabaliņos. It kā būtu bijusi ista šrapnelgranāta.



Ja kāds tajā brīdī atrastos līdzās!..

Ar granātām mūsu laikos pagrūti, ne katram ir iespēja tās iegādāties, bet ar šīm pudelēm lieta ir vienkārša: par kādu pusotru rubli nopirksi pārtikas produktu veikalā. Stāsta, bijuši gadījumi, kad šīs pudeles saraušītas gabalu

gabalos arī turpat uz vietas veikalā, bet tas nav pārāk bieži, jo vajag tomēr to pakustināt, lai atmodinātu elles spēkus, kas tur snauz.

Sprādziena bīstamie priekšmeti ar Latvijas PSR Agrorūpnieciskās komitejas marku uz uzlīmes višādā veidā ir labi, tikai

## Krīzes neskartie

viena vaina — nav iespējams noteikt, kad sprāgs, arī pulkstenā mehānismu nevar pierīkot. Bet kas atliecas uz visu pārējo — telcami ieroči terorisma aktiem. Nopērc un uzmanīgi ej pie sava nīknākā ienaidnieka, noliec uz galdā un nem kājas pār pleciem, lai kopā ar vīnu neuzsprīdzinātu arī sevi!

Pērciet elles mašīnas ar uzlīmēm, kuras šeit pievienojam: viss, kas palika pāri no pudeles! Taisnība ir tam, kurš telcis, ka papīrs paries visu.

Rozālija Kurme-Love

Ir man, ir man savs braucamais, bet kad uzņāca benzīna krīze, klusībā priecājos: nu izbeigsies mōpēdu, mōkiku un mōtociklu dzenāšana pa ielām, darbināšana zem logiem pāri pusnaktij, pagalmu un ietvju izraibnāšana ar ellas un degvielas plankumiem, vides piesārņošana. Pats ar to atvēlēto normu jau kā nebūt tikšu galā, mūsu vispārējās taupības laikmetā, kad arī veikalos ik uz sola redzamas tās sekas — tukšie plaukti, tas taču ir labi — ietaupās nekonvertējamie rubli. Parēķinī pats: ar vienpadsmit litriem benzīna pēc normas vari nobraukt simts kilometru, tas ir, ar trim rubļiem un trīsdesmit kapeikām. Ar autobusu par šādu summu — gandrīz līdz Rīgai (ja gribi vēl ietaupīt, tad brauc ar vilcienu). Un kāds nu tagad tas benzīns — mašīnas motors rauštās, no izpūtēja brāžas dūmu grīstes, pilnas ar piesārņošanas elementiem. Citiem vārdiem, jo retāk brauc, jo vieglāk elpot un mūžs pagarinās. Bet, kad benzīns būs par komercenām, tad vēl jo mazāk būs drosmīnieku, kuri vēlēties augām dienām vandīties pa ielām un ceļiem.

Tomēr mani prieki izrādījās kā ziepju burbulis: uz kaimiņpuiku, kuram nesen nopirka mōpēdu, nekā-

das krīzes un cenu paugstinājumi neattiecas. Kopš dienas, kad spožo braucamo rīku izkrāva no iepakojuma kastēs, pats un draugi pagalmā ar sajūsmu tīrīja nost konservācijas vielas, vēl ne brīdī nav rimusi vizināšanās pa ielu un pagalmu. Jaunais braucējs jau paguvīš braukšanas iemaņām apmācīt visus mūsmāju un kaimiņu puiseļus un skuķus. Arī pats mōpēds iemācīts ar slaidiem lēcieniem uzdrāzties pa pakāpieniem un iebraukt pa mājas durvīm kāpņu telpā. Droši vien tikai laika jautājums, un tas uzsvēpsies līdz pat piektajam stāvam.

Reizēm pie vīna sabrauc draugi — tad gan ir prieki, skan pārgalvīgi smieklī un mēitenu spīdzeni, kad jaunie laudis dižojas ar savu prasmi, taisa galvu reibinošas virāžas. Viens mōpēds izdod deģbeliem pārbaģātas skanas, bet, ja savu rēkšanu laiž vājā vairākī? Tiesa, ne visiem mūsu jaunajiem ir tādi vecāki, kuri pērk mōpēdus, dažam pietiek pajādelēt arī ar zirgu, citiem vārdiem sakot, ar ekoloģiski tīru saītksmes līdzekli.

Nu bet kur un kā pie degvielas tiek motorizētie jaunekli, ja vīnus, nespēi sasāpināt krīzes drūmais rēģis?

Benedikts Kaulacijs

## Sprīdums

Ilgi, ilgi Pēcis domā. Kamdēl tas tā ir: Katram bērnam tētis, mamma, Manus tālums šķīr?

Tētīm tagad cita sieva, Atstājis viņš mūs, Sen tas laiks, kopš tētīs prom.

Gadi pieci būs.

Katram bērnam saulains prieks, Tētīs pārnāk mājās, Tikai es viens neveiksmīnieks, Kuram slikti klājas.

Pēcis nīknī sakož zobus, Iesāpas pat smaganas: Tā, kas tēti nolaupija: Launāka par ragānu, Dominīks Jermolovičs, Madonā

## Domu rakumi

Auns apgalvoja: «Visiem jums kažoki no mana pleca». Kalēji uz saimnieciskā aprēķina: katrs kal savu laimi un nav neviena, kas izkaltu pakāvu. Arī grēkaziem jādzīvo apkārtējā vidē.

Viēna galva labi, bet ar ragiem — labāk. Baru var nogāzt no saīlēģšanas, bet no kājām — nekad. Cūkas kļuvušas izvēlīgās, vairs neēd svaīģus nītrātus.

# Troks voi nu Rogovkys

**SOVA AVIZE**

Jū lelōks papeira bodslū valrok avīzū izīt. Nasen arī rogovkīši savīdē pa rublam un nūpērka licenci sovam laikrokstam «Galsmys Susātivs» ar devīzi «Najam golvā!» un pībildī padejā lopā: «Redakceja nāatbild par avīzis saturu». Izdavuma redaktors Ontons Vylkadūbišs myusu korespondentam pasacēja:

— Kai vari nūprast — avīze galeīgi naatkareīga, rokstī jymā kū gribī — mvusīm bādys nav!

**SOVS GERBŪNS**

Pīnimts sovs gerbūns, tymā nūvītots locs. Dzela tymā, ka Rogovka stov uz senējūs tērdzīnceības celu krustojuma un ka pyrms kaidm 20 godīm natoli tyka nūšauts locs, irokts zemē. Tū vēlōk cēle orā, nūdeīroja odu un izbozeni Ivītoja muzejā, kur arī tagad stov.

**NŪZIDZNIKI PASADŪD**

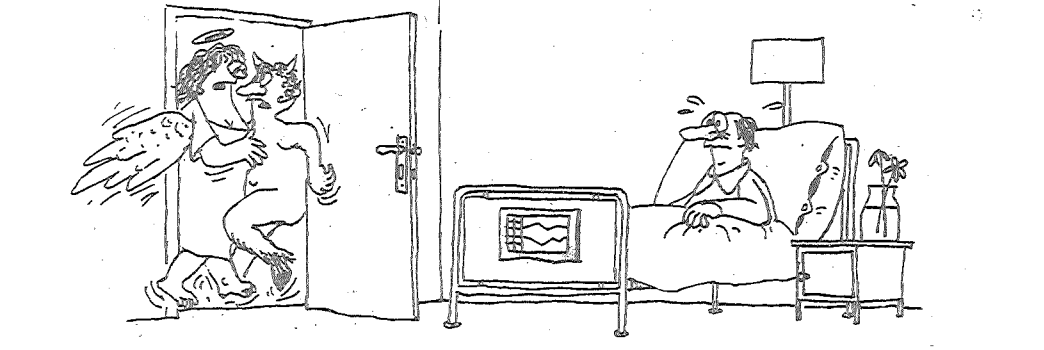
Vītējais policīsts Skīrmants nasen, idams pa krustojumu, satyka nanū-sokoma vacuma dāmu ar smogu maisu. Izarodēja, ka tymā maisā ir samagōnkas aparāts un jo īpašneica labproteīgi izbeīdz pagrēīdes darbeību.

**SVIKLU JEZUPA MONTŌJUMS**

Sviklu Jezups, aizīdams uz loboku dzeīvi, atstōja 307 «Krištāla» pudelis par 307 kapeīkom gobolā, kū beīa itaupēīis. Pateīcīgi palicēji cenu pacēle leīdz asūšajam malnajā tērgā leīmenīm, laīmeīgi nūsvīnēīa bēris, par atlykušū

**VEDIT SURP**

Vacokūs apsprīdī pīnimts lāmums savokt vvsus demontēītūs pīmineklus un uztoēīt plavenā aizgromotu veīkala — dēī ko zaudēt leīdzekļus un cylvāku dorbu?



«Es pirmais!», «Nē — es!».



# Mans vārds

(4. turpinājums.)  
29. VII. EDMUNDS — cēlies no anglosakšu vārdiem Ipašums + aizsardzība: sens vārds — Rīgā sastopam jau 17. gadsimta sākumā. kalendārā — 1767. gadā. izplatīts arī tagad.

30. VII. VALTERS — senaugšvācu vārdu valdīt + karaspēks saliktenis; vēl senāks. turklāt pirmoreiz minēts Latgalē 16. gs. beigās. tajā pašā 1767. gada kalendārā.

RENĀRS — franciska forma no saliktena Reinharda. ko veido gotu vārds padoms + senaugšvācu vārds stiprs, ciets; Latvijā to sāka lietot Kurzemē padomju laikā. kalendārā — 1974. gadā.

31. VII. RŪTA — liecniešu vārds. pukes nosaukums; kalendārā — kopš 1767. gada.

Vārdam RŪTA varētu būt divas izcelsmes: ebreju valodā tas nozīmē izskatīgā, skaistā, vai arī saīsinājums no vārda Būrta, kas lietuviski nozīmē bērns; kalendārā — 1967. gadā.

ANGELIKA — grieķiski: vēstnese; kalendārā — 1874. gadā.

SIGITA cēlusies no vi-

riešu personvārda Sigrīds, kas latīniski apzīmē: iet sikiem solišiem; kalendārā — 1956. gadā.

1. VII. ALBINS. ALBINA — latīniski: balts; Latgalē ieviests vārds; kalendārā Albīns — kopš 1817. gada. Albīna — 1901. gada.

2. VIII. NORMUNDS cēlies no senaugšvācu valodas. apzīmē — ziemeļi + patvērums. kalendārā — kopš 1910. gada. tagad izplatīts.

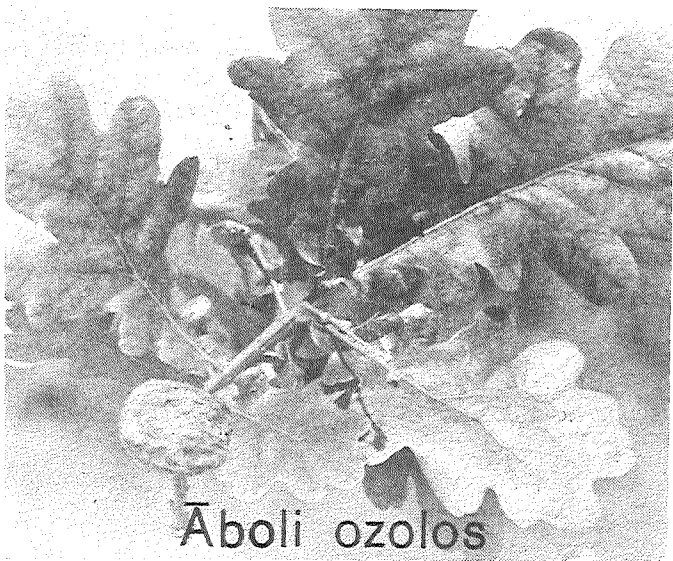
4. VIII. ROMĀNS — latīniski: romietis; Latgalē pazīstams jau no 17. gadsimta otrās puses. kalendārā — kopš 1767. gada.

ROMUALDS — cēlies no senaugšvācu valodas. nozīmē: slava + valdīt; Latvijā pirmoreiz sastopams Zemgalē. kalendārā — 1887. gadā.

5. VIII. OSVALDS — anglosakšu cilmes: Dievs + valdīt; sens. Vidzemē pirmoreiz lietots vārds. kalendārā — 1767. gadā.

ARVILS — senaugšvācu saliktenis: ērglis + grība; šis nozīmes zinā tik vīrišķīgs vārds Latvijā ir maz izplatīts. kalendārā — 1932. gadā.

(Turpinājums sekos.)



Āboli ozolos

— par tādu fenomenu mums zinoja lasītāji, visu to redzēt aicināja uz Smelteriem. Ātri saņēmiem un aizbraucām uz sādžu ar poētisku nosaukumu — Rudzudobes, kur skaistā ozolu alejā, ko savā laikā iestādījis vietējais muižturis, satikām viensētas tagadējo saimnieku. Viņš stāstīja, ka tādas «ābolīšus» kuri pēc lieluma līdzīgi mežabolīem, ar mazliet iesārtu nokrāsu, šo ozolu zaros varot redzēt bieži. Esot mēģinājis nogaršot — skābeni, bet masa tāda kā no vates. Kad mēs, un arī viņš pats, velti izmeklējāmies šos noslēpumainos «ābolīšus», sacīja: «Nebēdājiet. Brauksiet atpakaļ uz Smelteriem, ap-

stājieties mežā — tur to daudz jaunajos ozoliņos».

Apstājāmies un brīnījāmies. Norāvam pa «ābolīšiem». Ielūkojāmies iekšpusē, bet tur dzīvo balti tārpiņi ar melnām galvām. Viens otrs no kokiem bija kā nosēts ar šiem «ābolīšiem» un «ogām». tam lapu tikpat kā neredzēja. Citus nelaime skārusi mazāk. Kļuva skaidrs, ka šī ozolu birtala ir smagi slima. Agrāk stāsta, mūsu mežos bijis daudz ozolu, pat veseli meži šo skaisto un stipro koku — ilgdzīvotāju, bet varbūt tieši šie kaitēkļi (tādus tārpiņus gādījis redzēt «ābolīšos» arī citur) tad arī nelauī tiem augt un zālot ar pilnu sparū?

U vien iespējams. Ilgojas pēc emocionāla partnera, slavas un apbrīnas. Mīlestībā grib gūt ko vairāk par banālu piedzīvojumu. Vīnu bieži mīl, taču bez pretmīlestības. Pārāk bieži un pārāk ilgi apdomā, jo negrib pievilkties, neuzticas cilvēkiem. Pienākuma cilvēks. Reizēm kļūst par mākslinieku.

**VIGE** — sentimentāla (14. — 23. VI; 12. — 21. XII)

Spēcīga, neparasta personība, kas ne visiem patīk. Taču tai vajadzīga mīlestība un ģimenes siltums. Neatkarīga savos spriedumos, necieš iebildumus un ja vien iespējams, iznīcina pretinieku. Mīl dzīvi, it īpaši ģimenes vidū. Velas izraisīt karstas jūtas visos, ne tikai ģimenes locekļos vien. Ļoti sirsnīga pret bērniem un dzīvniekiem. Vīnas spēlām un inteliģen-

cel ir praktiska ievirze. Atzīst savu tieksmi uz ertībām un slinkošanu. Piemīt lieliska humora izjūta.

**BERZS** — radītājs (24. VI)

Skaists un smalks koks. Vitāls, efektīgs, elegants, simpātisks un jauks, nekad nerada nepatīkšanas apkrāpējumu. Vīna prasības nav augstas. Necieš vulgaritāti, nav snobs. Dabas bērns, taču viegli piemērojas arī citiem apstākļiem. Lai jūs nemaldina vīna smalkums — viņš ir īsts darba zīrnis. Mīlestībā nav kaislīgs. Savu izvēli nekad nezēlo. Raksturīga augsta inteliģences pakāpe un fantāzija. Nav pārāk godkārīgs — viņam pietiek ar māju un labu personisko bibliotēku. Ar vīnu vienmēr valda miers, labklājība. (Nobeigums sekos.)

nav kavējies un tūlīt aiz vīna aizcirtušies vārti.

Zamkas pilskalns pīe Vīrognas ir augsts. Arī par šo pilskalnu ir teiksmas. Tajā esot ala. Reiz kāds vīrs ar virvi tajā nolaidies un redzējis sēžam skaistu jumpravu, kura adījusi zeki, pīe kājām gulējis suns. Jumprava vīram iedevusi daudz zelta naudas, bet piekrodinājusi, kad nonāks zemes vīrsū. Ial par redzēto nevienam neko nestāta. Piegulnieki ieraudzījuši vīrvi, sākušī vilkt un izvilkuši vīnu no alas. Vīrs gribējis palielīties ar savu naudu, bet, kad izstāstījis visu redzēto, tā naudas tam vairs nebija.

Līdzīgu teiksmu par Pīlišku pilskalnu stāsta latgaliski. Senējūs laikūs, kod zeme bejuse auglīga un nasuse divkoršu ražu, pīlskolnam zīmelu pusē bejušas durovas. Pī sīkšna gulējis manls suns, ikšā stovēiuse skaista princese. Tur bejuši vairoki orūdi ar zalta naudu. Kam vaļadzējis, tys varējis dabot uz atdūšonu. Ja naatdevs, tod bejis lūti gryut dzēivot, vīnmār lītūs žnaudzs.

(Turpinājums sekos.)

# Jaunas grāmatas

Krājuma «Latvijas likteņgadi» IV laidienis veltīts galvenokārt nacionālo attiecību vēsturei Latvijā. Autori centušies parādīt, kā LK partija un citas politiskās organizācijas republikā gādu gaitā tiekusās risināt nacionālo jaun-

Grāmata «Palīgs lauku sētā» sniedz praktiskus padomus piemājas zemes kopējam un mājlopu turētājam. Isī apskatīta sakraugu audzēšana, augļu dārzu kopšana, dažādu sugu lauksaimniecības dzīvnieku un putnu turēšana. Paredzēta plašam lasītāju lokam.

Tīne ir liels, apaļš koka trauks, kurā senāk saimnieces glabāja visdažādākās mantas: kviešu un rudzu miltus, žāvētu galu, zīda un vilnas lakatus, kodus brunčus un linu dvieļus. Albumā «Tīne» viss ir vienuviet — praktiski padomi un ieteikumi mājas ar rīšeljē izšuvumu paraugiem, tautiski cimdi un zekes sadziņo ar smalkām tamborētām «einzacēm», turpat arī lelles bērnu rotaļām un ēdienu receptes.

Cik lielā mērā skatītājs tuvojas tiem likteniem, kas ir uz ekrāna, atrod vai neatrod kopsaucēju savai dzīves pieredzei, savai emocionālās uztveres izkoptībai, savām un kinolentē leprogrāmētājām noskaidrām? Visbeidzot, cik lielā mērā pats ekrāna mākslas konkrētais realizējums veicina šo tuvināšanos — šādus jautājumus U. Norietis izvirza grāmatā «Uz kinolentes asaras nežūst», kurā apkopotas ekrāna gādu gaitā uzkrātas atziņas.

Izlasē «Krist un celties» iekļauti Latvijas PSR Nopelniem bagātā kultūras darbinieka pedagoga Grestes (1876. — 1981.) autobiogrāfiskie tēlojumi, laikabiedru portretējumi un vēstules.

A. Rīnieka romāna «Komandors rudens krustcelēs» galvenais varonis Arnis Krauja, saukts arī par Komandoru, pēc diezgan komfortablas dzīves, kurā netrūka ne banākumu, ne draugu, ne draudzēnu, nonāk visai nepievilcīgā mītnē — jauniešaukto pārsūtīšanas punktā. Jaunā cilvēka mēģinājumi apjēgt turpmākās dzīves veidošanu dod pamatu romāna sīžetiskajam risinājumam, kur vienlīdz liela nozīme kā atskatam nesēnā pagātnē, tā konkrētiem vērojumiem, atrodoties uz svešas pasaules sliekšņa.

Sērija «Romāns — pagātnes liecinieks» iznākusi Ā. Ersa (1885. — 1945.) grāmata «Mujnieki». (Plašāk par šo rakstnieku, Riebinu novadniece dziedātāja H. Kozlovskas-Ersas dzīvesbiedru un vīna darbiem, arī romānu «Mujnieki», stāstījis mūsu laikraksta 2. jūnija numurā. — Red.)

Krievu padomju rakstnieka I. Zamjatina romāns «Mēs» rāda dzīvi pēc tūk-

stoš gadiem. Glēvi cilvēkam sveša ir mīlestība, laime un brīvība. Savus liktenus uzticējusi Vienotajai Valstī, bet būtībā vienam cilvēkam — Labdarim. Sodien lasītāji I. Zamjatina fantastisko satīru uzver kā bridinājumu.

«Lamatas Pelnruškītei», gadskārtējais ārzemju rakstnieku stāstu krājums, iepazīstina ar jauniešu dzīvi un sociālajām problēmām citās valstīs. Krājumā ievietots franču rakstnieka S. Zaprizo detektīvomāns «Lamatas Pelnruškītei», austrāliešu rakstnieces H. Vilsones stāsti un nīderlandiešu rakstnieces A. Rithersas fan der Lūfas darbs «Es esmu Fede».

VDR rakstnieks E. Kleins savā grāmatā «Indiānis» uz vēsturisku notikumu fona Cilē 1860. gadā saistoši attēlo balto un indiāņu attiecības. Romāna galvenais varonis ir indiānis Huans Moreless jeb Bulta, kas kalpo Lēkveņas fortā un par savu galveno uzdevumu uzskata nodrošināt mieru starp baltajiem un indiāņiem pierobežā, palīdzēt amerikāņiem atgūt brīvību un vīnu bijušās teritorijas. Asas cīņas apstākļos parādīta balto un indiāņu zēnu draudzība.

Mūsdienu franču rakstnieka R. Zana (dz. 1925. g.) romāna «Tumsais avots» pamatā vēsturisks notikums. Autors izmantojis inkvizīcijas tiesas protokolus un citus dokumentus, attēlojot burvju prāvu Francijā XVII gadsimta sākumā. Sis vēstījums par tālo pagātni ar savu varmācības atsegumu un nosodījumu ir visai šodienīgs.

R. Frizons-Rošs (dz. 1906. g.) ir pieredzējis alpīnists un žurnālists. Daudz kas no kalnos pārdzīvotā un izstāta rādīs atspoguļojumu viņa darbā «Baismā ieleja». Tā atrodas Kanādas ziemeļos, un no tās nav atgriezies neviens cilvēks. Tieši uz turieni dodas Maks Zils, jo grib dzīvot tālu prom no cilvēkiem un civilizācijas. Taču arī viņam, tāpat kā viņa māsai, dēlam Bruno, nākas samaksāt par dabai mēsto izaicinājumu.

Ievērojamais vācu rakstnieks H. Fallada (1893. — 1947.) sev raksturīgajā dzīvajā un aizraujošajā manierē stāsta par Berlīnes pēdējo ormani, kurš savā rakstura stingrības, nelokāmības un despotisma dēļ iesaukts par «Dzelzs Gustavu». Iecerēts kā ģimenes romāns, šis darbs kļuvis par vācu tautai svarīgu vēsturiska lūzumperioda — XX gadsimta pirmās trešdaļas māksliniecisku vispārīnājumu. Romāns izceļas ar dramatismu, raksturu sarežģītību un bagātību ar vēsturiskumu, sociālo psiholoģisko procesu atklāsmē.

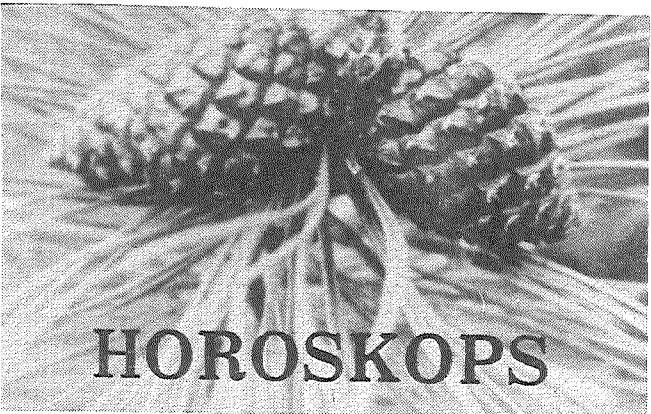
A. Krasnopjorova, Riebinu ciema bibliotēkas vadītāja

Redaktors A. RANCĀNS

## IEPAZISANĀS

45 gadus vecs vīrietis vēlas iepazīties ar brīvu, labestīgu sievieti bez bērniem. Vēlama fotogrāfija.

Rakstīt: Preiļes, p. k. 8.



HOROSKOPS

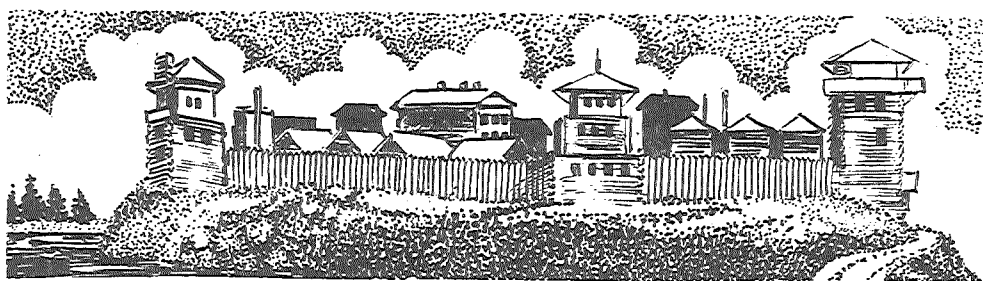
(4. turpinājums.)  
OSIS — godkārīgs (25. V — 3. VI; 22. XI — 1. XII)

Valdzinošs un iemīlots. Kustīgs, impulsīvs un prasīgs. Dara to, ko uzskata par vajadzīgu, kritika viņu nebauda, jo viņš stāv pāri pūlim. Samērā viegli sašniedz augstus mērķus. Godkārīgs, inteliģents, spējijs un labsirdīgs. Tomēr necieš iebildumus, ir neiekdienišķa personība, kurai

var uzticēties. Mīlestībā ir iztēles bagāts un oriģināls, uzticams un apdomīgs. Reizēm sprāpūs gūst virsroku pār jūtām. Zonglā ar likteni, drāžas caur dzīvi, meklējot neparasto.

**SKABARDIS** — estēts (4. — 13. VI; 2. — 11. XII)

Vīna skaistums ir vēss. Rūpējas par savu ārieni un kondīciju. Nosliece uz egoismu un estētismu, vēlas iekārtot savu dzīvi, cik ē-



# Pilskalni raugās uz mums

(3. turpinājums)  
Nopietni arheoloģiskie pētījumi abos pilskalnās varētu noskaidrot arī hipotēzi, vai Plīvdu un Anspoku pilskalni uzlikojami par mūsu novada seno centru, vai ne.

Izlikās neīcamā, ka bieži apdzīvotajā Preiļu apkārtnē netika saņemts neviens pilskalns, līdz pēc ilgākas meklēšanas un tautišanas izdevās noskaidrot, ka kādu tīrumu Plīvdu ciema robežās sauc par pilskalnu. Preiļupīte te izgrāuzusies caur paaugstu vietu, radīdama stāvus krastus. Pilskalnām izmantots krasta el-

kons, kas pret upīti ir jumta stāvumā, bet pret laukiem lēzens, tieks arts, sēts, bet senāk, domājams, bijis nocietināts ar ierakumiem un uzbedumiem. No tiem vairs nav nekādu pēdu, jo aršana iesākta pirms kādiem 50 gadiem. Kad sākuši to uzplēst, izaruši vara «grodes» (gredzenus), stikla «pogas», «videlces» (dakšinas) un «lizeiku» (karoti). Esot manīti arī šķēpu gali. Tagad atradumu vairs nav, pārmeklējot izjaukto mitnu kārtu, izdevās uzlasīt vienīgi māla trauku gabaliņus.

Apkārtne viegli cilnota.

dienvīdriētumos plešas slāpjas ganības pāri ielejai rīetumu pusē kalns dēvēts par Runča kalnu, tam blakām ir Priedīšu kalns. Pilskalnā esot nogrimusi pīls. Reiz pīrms daudzliem gadiem vecais Jānujāns Lieldienās gājis uz baznīcu, celš vedis gar pilskalnuru. Tas redzējis atvērtas durvis un spožu gaismu kalna iekšienē. Kāda jaunava aicinājusi, lai jenākot. Pīe vīnas redzējis daudz dārgu lietu. Prasījusi, vai negribot naudu, Gribot gan leberusi sauju zelta naudas un teikusi, lai mudīgi iet prom. Jānujāns